

Mitä hallittu ja kestävä kasvu Järvenpäässä merkitsee ?

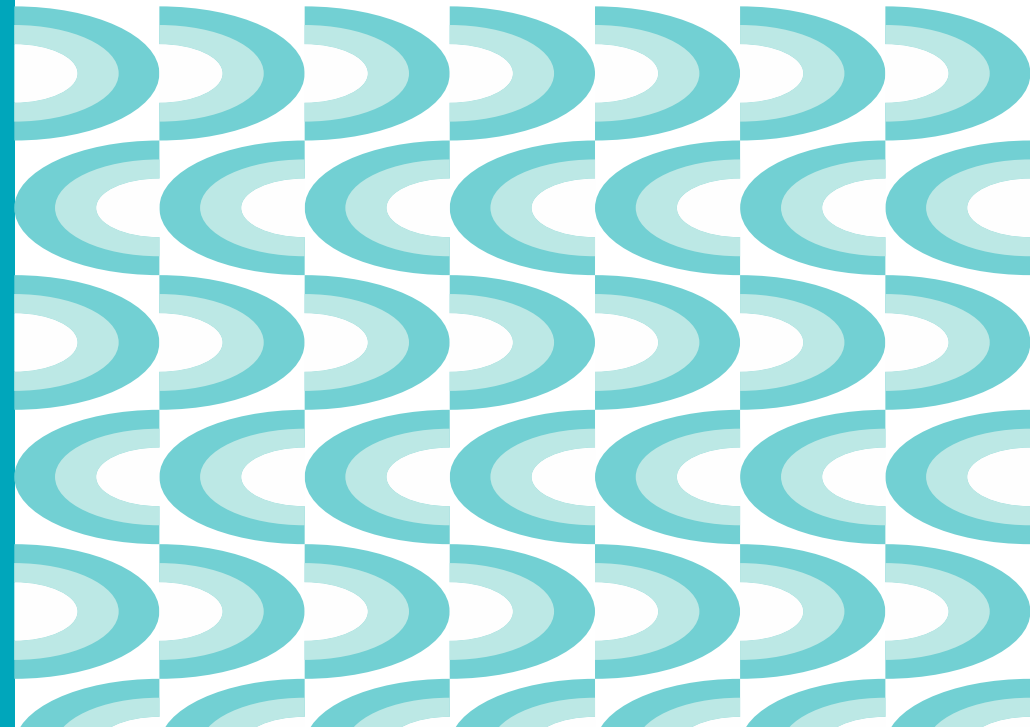
Kaupunkikehitys –palvelualueen näkökulman tiivistelmä

15.11.2022 (päivitetty v1.1 - 14.11.2022)

Harri Palviainen

Hannele Selin

Juhana Hiironen

Toteutunut kasvu, sen suunnitelmallisuus ja vaikutukset

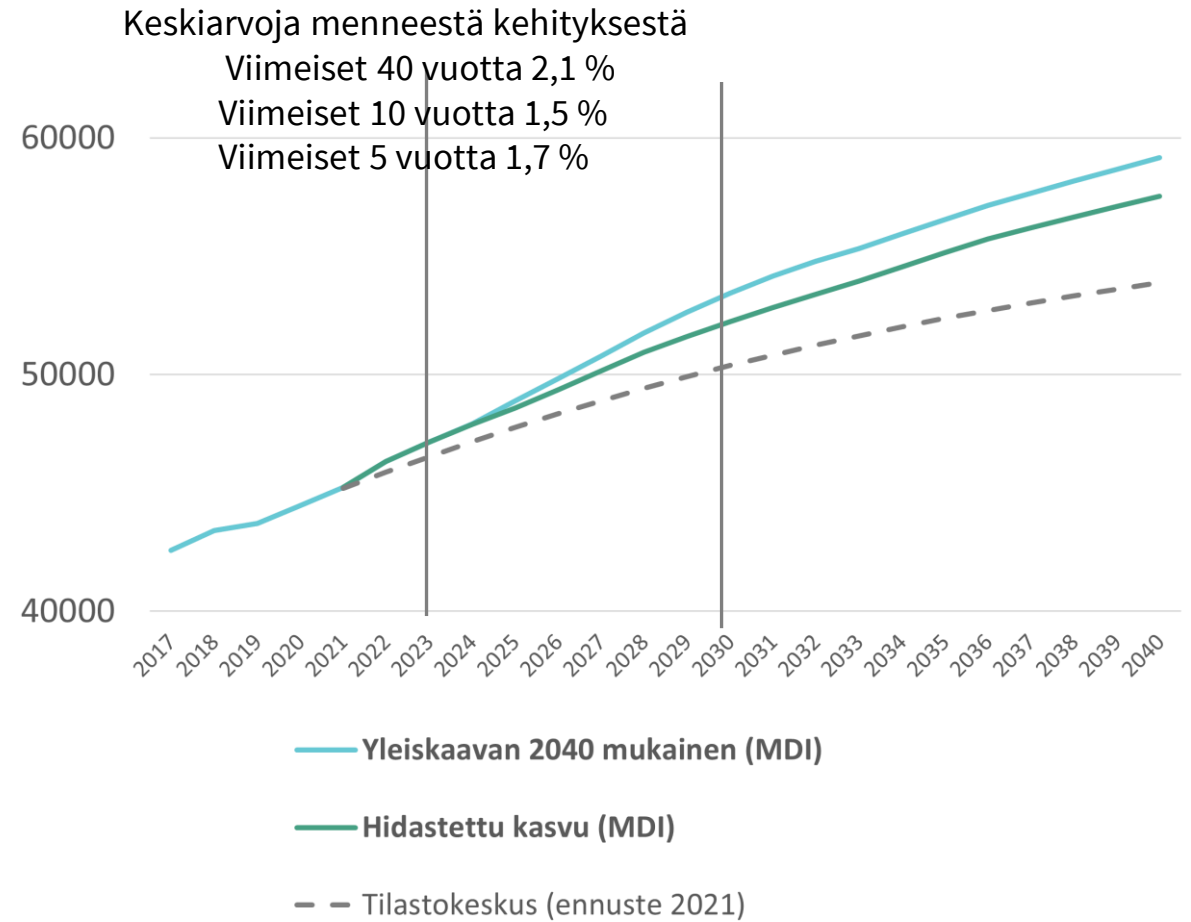
- Kasvutavoitteet ohjaavat toimintaa pitkäjänteisesti ja vaikuttavat laajasti kaupungin kehitykseen ja talouteen

1. Kasvutavoitteet ohjaavat toimintaa useiksi vuoksi eteenpäin ja suuntaa ei ole mahdollista muuttaa nopeasti. Suunniteltuun kasvutasoon perustuvat mm.

- Maanhankinta- ja myyntiohjelmat (kv)
- Investointiohjelmat (kv)
- Kaavoitussuunnitelma (kk-lautakunta, kh)
- Asuntorakentamisen hankkeet
- Talousarviot ja käyttösuunnitelmat (kk-lautakunta, kh, kv)
- Muut resurssointi ml. henkilöstö

2. Kasvutavoitteet vaikuttavat laajasti kaupungin kehitykseen ja talouteen:

- Asuntojen määrä, laatu ja hintataso, asukasdemografia
- Kaupunkirakenne, liikenne ja palveluverkko
- Kaupalliset palvelut
- Yritysten määrä, kasvu ja työpaikat
- Kaupungin houkuttelevuus investoinneille, yrityksille ja asukkaille
- Vero- ja maanmyyntitulot, investoinnit

Seuraavien 2-3 vuoden aikana tapahtuvaa asuntotuotantoa ja väestönkasvua ei voida jarruttaa ilman jo sovittujen asioiden perumista (maat myyty, sopimussakot)

Skenaarioiden vaikutusten vertailu (1/3)

- Asuinrakentaminen ja maanmyyntitulot eri skenaarioissa (investointiohjelma 2023-2032)

Voimassa oleva 2021 päätetty

Yleiskaava 2040

- 320.000 k-m2 asuinrakentamista
- Tontinmyyntituloja ja maankäyttökorvauksia vuosina 108 M€ 2023-2032
- 47 miljoonaa euroa investointeja
- Toteutetaan asuinrakentamishankkeita hyväksytyjen suunnitelmien, ohjelmien ja sopimusten mukaisesti

Välittömät nettotulot investointikaudella 61 M€

Vaihtoehtoiset skenaariot

Hidastettu

- 52.000 k-m2 vähemmän rakentamista
- Tontinmyyntituloja ja maankäyttökorvauksia 22 M€ vähemmän vuosina 2023-2032
- Investoinneissa 3,5 M€ säästö (7 % kasvuinvestoinneista)
- Jätetään toteuttamatta seuraavat hankkeet:
  - 6 kaupungin hanketta (mm. JYK, ROCK, Ristinummen pientaloalueet)
  - Kaikki yksityisten asuinrakentamishankkeet

Välitön nettovaikutus -18.5 M€

Lisäksi välilliset vero- ja muut talousvaikutukset (erillinen kalvo)

Äkkijarrutus

- 85.000 k-m2 vähemmän rakentamista
- Tontinmyyntituloja ja maankäyttökorvauksia 36 M€ vähemmän vuosina 2023-2032
- Investoinneissa 7 M€ säästö (14 % kasvuinvestoinneista)
- Jätetään toteuttamatta seuraavat hankkeet:
  - 11 kaupungin hanketta (mm. JYK, ROCK, Seutula, Laurinlantien ja Ristinummen pientaloalueet)
  - Kaikki yksityisten asuinrakentamishankkeet

Välitön nettovaikutus -29 M€

Skenaarioiden vaikutusten vertailu (2/3) – Kaupungin kehityksen näkökulmasta

Voimassa oleva 2021 päätetty

Yleiskaava 2040

- Ei muutoksia hyväksytyihin ohjelmiin, budjetteihin ja sopimuksiin
- Kaupunki, palvelut ja yritystoiminta kehittyi suunnitellusti kohti metropolialueen pohjoista keskusta
- Tässä(kin) skenaariossa on riskeinä yleisen/kaupungin taloustilanteen ja asuntomarkkinoiden negatiivisen kehityksen vaikutus rakentamiseen ja investointeihin, sekä riskit maanhankinnan onnistumisessa.

Vaihtoehtoiset skenaariot

Hidastettu

- Muuttovoiton tulee olla 30-luvulla aikaisemmin arvioitua isompaa, koska luontainen väestönkasvu kääntyy negatiiviseksi - muuttuuko Järvenpää taantuvaksi 30-luvulla?
- Yleiskaavan strategiset linjaukset vaarantuvat: asemaseutujen ja keskustan kehittäminen hidastuu
- Osa valmisteilla olevan Asunto-ohjelman tavoitteista eivät toteudu ml. monipuolisen asuntotuotannon ja perheasuntojen lisääminen
- Asuntojen saatavuus vaikeutuu ja asumisen hinta nousee
- Elinvoima kärsii- hitaammin kasvava kaupunki ei houkuttele sijoittajia, yrittäjiä ja yrityksiä eikä työvoimaa
- Vetovoima ja palvelut heikkenevät
- Verotulot pienenevät

Äkkijarrutus

Hidastettu -skenaarion lisäksi riskinä:

- Strategian visio "Metropolialueen pohjoinen keskus" ei mahdollisesti toteudu
- Merkittävä osa yleiskaavan strategisista tavoitteista jäävät toteutumatta (mm. keskustan ja nykyisten alueiden tiivistäminen, asemaseutujen rakentaminen)
- Valmisteilla olevan Asunto-ohjelman tavoitteet jäävät toteutumatta
- Valmisteilla olevan elinkeino-ohjelman tavoitteet jäävät toteutumatta
- Peruskorjausvelka kasvaa merkittävästi
- Kaupunkikehitys -palvelualueen resurssointiin ja toimintaan muutoksia

Skenaarioiden vaikutusten vertailu (3/3) – Kaupungin talouden näkökulma

1. Nykyisellä Yleiskaava 2040 –väestön kasvu- suunnitelmalla taseen ylijäämä per asukas kehittyi strategisen tavoitteen suuntaisesti

- Hidastetulla kasvulla on haastavaa pitää taseen ylijäämä ”kriisikunta” –tason yläpuolella

2. Lainamäärä per asukas pienenee suunnitellusti nykyisellä kasvusuunnitelmalla

- Hidastetulla kasvulla lainamäärän vähentäminen strategian tavoitteiden mukaisesti on haastavaa

Väestönkasvun hidastaminen nopeasti pahentaa akuuttia ”talouskriisiä”

- kertaluonteiset tulomenetykset > menovähennykset
- Emme tällä hetkellä pärjää ilman myyntituloja! Kaupungin talous on edelleen liian riippuvainen kertaluonteisista maanmyyntituloista ja maankäyttökorvauksista!

Strategian tavoitetaso

Kumulatiivinen yli-/alijäämä, €/asukas

Lainakanta, euroa/asukas

Kasvuprosentti keskimäärin eri laskentatavoilla

- **Pitkällä tarkastelujaksolla (vuoteen 2040)**

- Yleiskaavan 2040 mukainen **1,4 %**
- Hidastettu **1,2 %**

- **Investointikauden (2023-2032)**

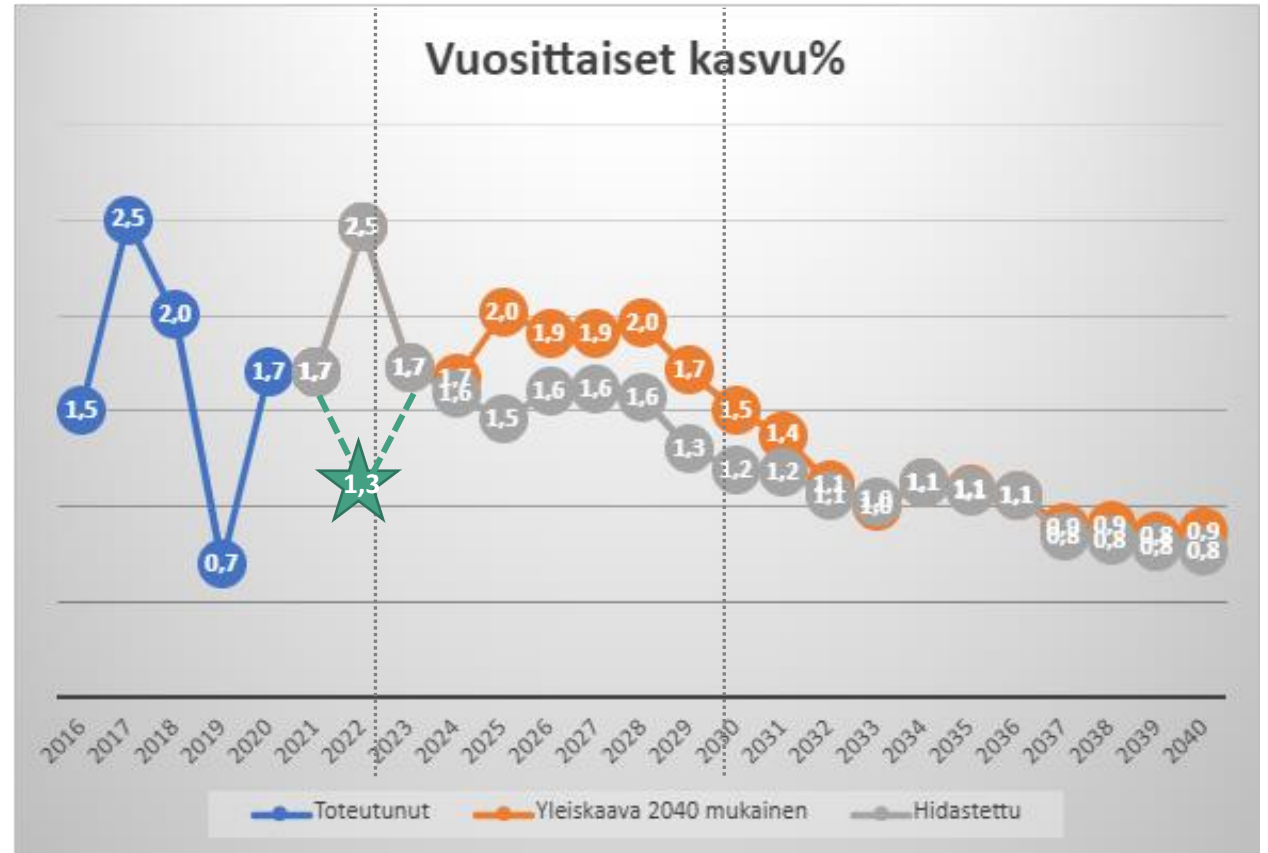
- Yleiskaavan 2040 mukainen **1,7 %**
- Hidastettu **1,4%**

- **Strategiakauden (2023-2030)**

- Yleiskaavan 2040 mukainen **1,8 %**
- Hidastettu **1,5 %**

- **Vuoden 2022 kasvu** ilman ukrainalaisia olisi 1,3 % ★

- Ukrainalaiset (500 hlö) on sijoitettu jo vuoden 2022 väestöön, vaikka eivät välttämättä vielä näy tänä vuonna tilastoinnissa
- Seuraavina vuosina ukrainalaisten oletetaan muuttavan Järvenpäästä vaiheittain pois (paluumuutto)

Väestökasvuun sidottujen strategisten päämäärien mittarit eri skenaarioissa

Mittarit	Lähtötaso	Yleiskaava 2040 (2026)	Yleiskaava 2040 (2030)	Hidastettu (2026)	Hidastettu (2030)	Äkkijarrutus (2026)	Äkkijarrutus (2030)	
Yleiskaavan 2040 toteutumisen mahdollistava väestönkasvu vuoteen 2030 asti (1.4%/v 2040)	31.12.2021: 45226	ka. str.kaudelle 1,8 %/v. (49800 as.)	ka. str.kaudelle 1,8 %/v. (53400 as.)	ka. str.kaudelle 1,6 %/v. (49400 as.)	ka. str.kaudelle 1,5 %/v. (52200 as.)	1,2% laskennallinen	1,2% laskennallinen	
Valmistuvat asunnot, lkm/vuodessa * MAL-sopimus ja asunto-ohjelma ohjaavat asuntomäärää.	2021: 576	*560-727 as./v.	*560-705 as./v.	456-591	456-574	380-493	380-478	
Yksityisten työpaikkojen määrän kasvu, %	2020: 9100 yks. työpaikkaa	1,5 %/v (9950)	1.5 %/v (10400)	1,22 %	1,22 %	Ei laskettu	Ei laskettu	
Talouden mittarit	Lainamäärä per asukas (täsmenny TA-esitykseen)	TP2021: 4793 (yht. 216,8 Me)	6218	5318	6363	6036	Ei laskettu	Ei laskettu
	Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas (täsmenny TA-esitykseen)	TP2021: 315 (yht. 14,2 Me)	521	835	382	159	Ei laskettu	Ei laskettu
	Verotulojen kasvu vähintään ka. vuodessa, % (täsmenny TA-esitykseen)	TP2021: 8,4% (6,1%)	(4,4%)	(3,0%)			Ei laskettu	Ei laskettu

Johtopäätökset keskustelun ja päätöksenteon pohjaksi

- Seuraavien vuosien aikana (2023-2025) tapahtuvaa asuntotuotantoa ja väestönkasvua ei voida jarruttaa ilman jo sovittujen asioiden perumista ja merkittäviä negatiivisia vaikutuksia. Rakentamisen hidastamisen vaikutukset tarkastelluissa skenaarioissa painottuvat investointikauden (2023-2032) loppupuolelle.
- Kasvuskenaario on hyvä valita aiemmin päätetyn *Yleiskaava 2040- ja Hidastettu kasvu –skenaarioiden väliltä*. Äkkijarrutus -skenaario on lähes mahdoton toteuttaa ja sen seuraukset ovat kaupungille negatiiviset.
- *Kaupungin talouden kehityksen kääntäminen positiiviseksi edellyttää tässä esitettyä Yleiskaava 2040 –skenaariota mukaista kasvua.*
- **Valmisteluryhmän ehdotus on, että edetään Yleiskaava 2040 skenaarion mukaisesti ja mittariksi valitaan Strategiakauden 2023-2030 kasvu 1.8% (Mittari 3).**

Tämä esityksen taustaksi on erillinen esitys vero- ja muista tässä esityksessä käsittelemättömistä vaikutuksista kaupungin talouteen.

*”Järvenpäästä erinomaista
lähtökohdista yhdessä kehittäen”*

Kiitos !

harri.palviainen@jarvenpaa.fi

juhana.hiironen@jarvenpaa.fi

Järvenpää

